

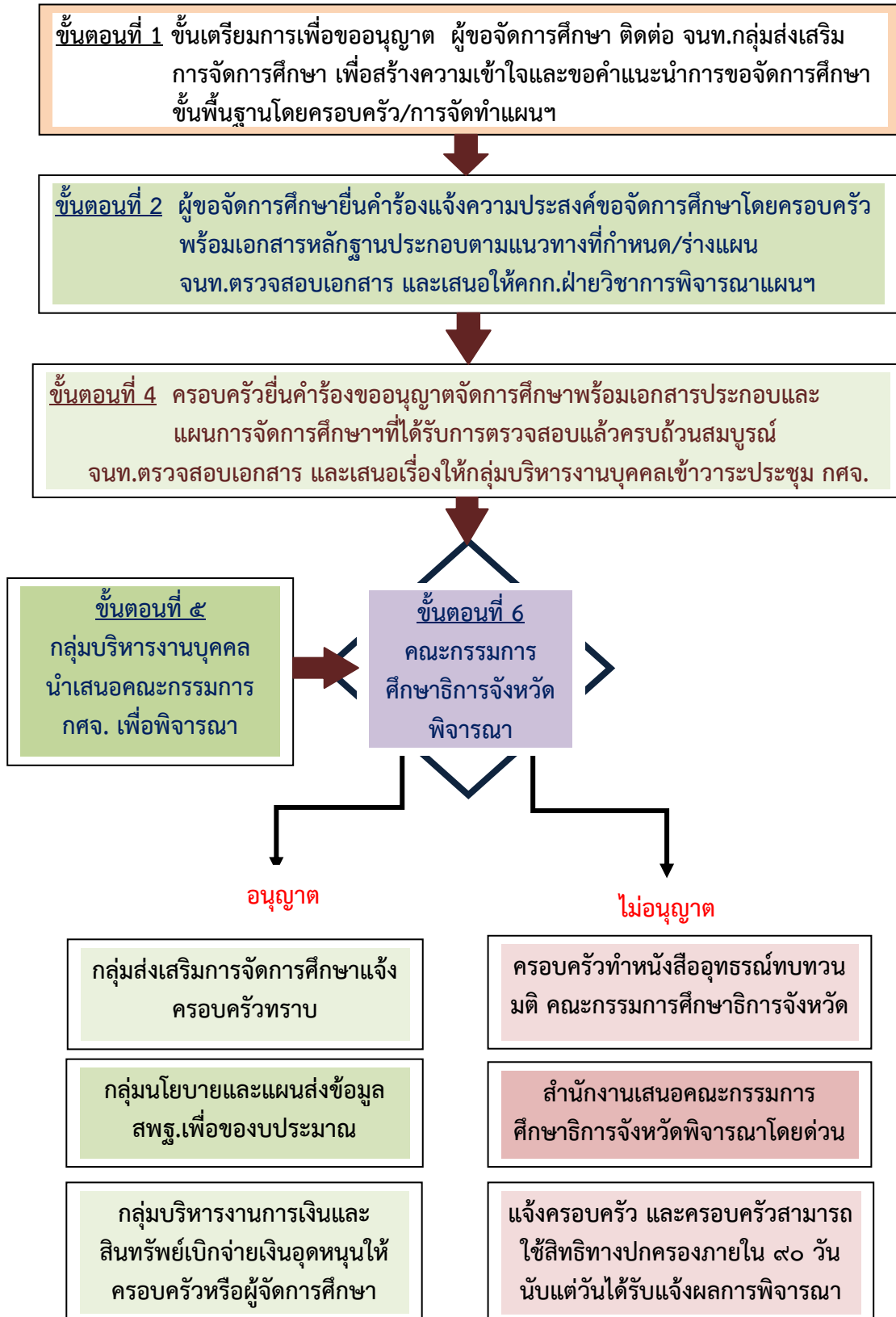
คู่มือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว (Home School)

โดย นางวิรมณ อนุเคราะห์
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า	
๑. ขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว		
ปฏิทินการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	๑	
แผนผังแสดงขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว	๑	
ขั้นการเตรียมการเพื่อขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๒	
ขั้นการยื่นแบบแสดงความประสงค์ขอจัดทำแผนการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๓	
ขั้นการจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	๔	
ขั้นการยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษา	๕	
ขั้นการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	๕	
๒. การจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว		
แนวทางการเขียนแผนตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ	๖	
แนวทางการเขียนแผนหัวข้อจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา	๖	
แนวทางการเขียนแผนหัวข้อกลุ่มสาระการเรียนรู้	๗	
๓. การวัดประเมินผลและการกำกับคุณภาพการศึกษา		
แนวทาง วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๘	
การตัดสินผลการเรียน	๙	
การให้ระดับผลการเรียน	๑๐	
เกณฑ์การจบการศึกษา	๑๑	
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระดับปฐมวัย	๑๒	
แบบสรุปลงผลการเรียนผู้เรียนรายปี	๑๓	
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	แบบยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว	๑๓
ภาคผนวก ข	แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว	๑๕
ภาคผนวก ค	โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ	๑๖

ขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ขั้นตอนการขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการเพื่อขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ขั้นตอนที่ ๒ การยื่นแบบแสดงความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ขั้นตอนที่ ๓ การยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษา

ขั้นตอนที่ ๔ การพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการเพื่อขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เมื่อผู้ขอจัดการศึกษามาติดต่อขอจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

เจ้าหน้าที่มีการพูดคุยสร้างความเข้าใจเบื้องต้นร่วมกัน ควรเริ่มจากเหตุผลที่ครอบครัวสนใจหรือตัดสินใจที่จะจัดการศึกษาโดยครอบครัว นำไปสู่เรื่องปรัชญา ทศนะ แนวคิด ความคาดหวัง เป้าหมายคุณภาพ และแนวทางการจัดการศึกษาแก่บุตร ซึ่งครอบครัวผู้จัดการศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรพิจารณา ร่วมกันถึงพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียน โดยเน้นลักษณะเฉพาะตัว เช่น ความสนใจ ความถนัด ความสามารถพิเศษ ฯลฯ หากเด็ก มีความต้องการพิเศษ ทั้งในทางบกพร่อง พิการ หรือมีแวบปัญญาเลิศ จำเป็นต้องมีรูปแบบวิธีการเรียนรู้ต่างจากเด็กทั่วไป ต้องพิจารณาให้ได้รับโอกาสเป็นพิเศษ ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้ภาครัฐจะต้องให้การดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่เด็กกลุ่มนี้อย่างเหมาะสม สิ่งสำคัญเรื่องหนึ่งคือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นของผู้ทำหน้าที่ “ผู้จัดการศึกษา” ที่อาจเป็นบุคคลในครอบครัว หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว รวมถึงรูปแบบการดำเนินชีวิต อาชีพของครอบครัว การใช้เวลา สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตร เป็นต้น

นอกจากนี้ ควรมีการพูดคุย ปรีกษา หรือ และสร้างความเข้าใจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ได้แก่

- ๑) บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒) บทบาทของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด
- ๓) บทบาทของครอบครัว/ผู้จัดการศึกษา

๒. ความรู้ ความเข้าใจ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยครอบครัว ได้แก่

- ๑) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
- ๒) หลักเกณฑ์และการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

๓) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ (สำหรับครอบครัวที่จะจัดการศึกษาระดับปฐมวัย)

๓. ชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการยื่นความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ได้แก่

๑) สถานที่ยื่นความประสงค์และยื่นคำขออนุญาต ได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่
ครอบครัวยุติมีภูมิลำเนา (ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่อยู่ของบุคคลตามกฎหมาย หรือตามที่อยู่ทะเบียนบ้านหรือ
หากครอบครัวยุติมีทะเบียนบ้านอยู่ที่หนึ่ง แต่มีถิ่นที่พำนักอาศัยเป็นปัจจุบันอยู่อีกที่หนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่จัด
การศึกษา ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ณ ถิ่นที่อยู่อาศัยปัจจุบันได้)

ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา ยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา กรณีครอบครัว
จัดการศึกษาต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษา สามารถยื่นได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

๒) เวลาในการยื่นขออนุญาต ครอบครัวสามารถยื่นความประสงค์จะขออนุญาตจัดการ
ศึกษาได้ปีละสองครั้ง โดยสอดคล้องกับการเปิดปิดภาคเรียนของสถานศึกษาเพื่อสิทธิประโยชน์ต่างๆ เช่น
การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และการรับเงินอุดหนุนการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ได้จัดสรรงบประมาณให้ปีการศึกษาละสองภาคเรียนคือภาคเรียนที่หนึ่ง ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม และ
ภาคเรียนที่สองช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน

ขั้นตอนที่ ๒ การยื่นแบบแสดงความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาที่มีความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
สามารถยื่นแบบแสดงความประสงค์จะขอจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ตามแบบยื่นความประสงค์
ขอจัดการศึกษาและจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน ซึ่งอาจประกอบด้วยรองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ นักวิชาการศึกษา ครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญหรือเครือข่าย
การศึกษาทางเลือก เพื่อร่วมเป็นคณะทำงานวิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำที่เหมาะสม การส่งเสริมคุณภาพ
กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผล รวมทั้งร่วมกับครอบครัวจัดทำแผนการจัดการศึกษาของ
ครอบครัวร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการ
ศึกษาแห่งชาติ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาของครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการ
พิจารณาาร่วมกัน เพื่อให้เป็นแผนการจัดการศึกษาที่ครบถ้วน สมบูรณ์ ควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ
ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ทั้งนี้ แผนการจัดการศึกษา อาจทำความเข้าใจเพิ่มเติม ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และการ
ปรับใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งกำหนด
ให้ครอบครัว สามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและความ
แตกต่างของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายด้วยกระบวนการเรียนการสอน
การวัดและประเมินผลที่แตกต่างกันได้ หรือสามารถปรับปรุงเพิ่มเติมส่วนที่ต้องการเน้น หรือความรู้ทักษะ
เฉพาะทางได้ตามความเหมาะสม สามารถจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้น ครอบครัวสามารถจัด
เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ แต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพของผู้เรียน
ทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ เวลาเรียน ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ สามารถปรับยืดหยุ่น
ตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาของครอบครัว โดยให้มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียน
ให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ปรับใช้

องค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

- ๑) ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว
- ๒) ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน
- ๓) ระดับการศึกษาที่จัด
- ๔) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
- ๕) รูปแบบการจัดการศึกษา
- ๖) การจัดสาระการเรียนรู้
- ๗) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- ๘) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- ๙) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ขั้นตอนที่ ๓ การยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๑. เมื่อแผนได้รับการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์จากคณะกรรมการฝ่ายวิชาการแล้ว ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาส่งยื่นแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอบหมายผู้รับผิดชอบตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องของเอกสารคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ซึ่งต้องมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) ชื่อ ชื่อสกุลของครอบครัว
- ๒) ชื่อ ชื่อสกุลของผู้เรียน
- ๓) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน
- ๔) ที่ตั้งและแผนผังของสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
- ๕) สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า เว้นแต่ผู้จัดการศึกษาผ่านการประเมินโดยสำนักงานว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ ในการจัดการศึกษา
- ๖) ระดับและประเภทการจัดการศึกษา
- ๗) แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนด ตาม ความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

การตรวจสอบเอกสารหลักฐานวุฒิการศึกษา

๑) กรณีผู้เรียนลาออกจากการศึกษาในระบบ ให้นำหลักฐานการศึกษา (ปพ.๑) เอกสารการขอย้ายสถานที่เรียนจากสถานศึกษาเดิม ชื่อ-สกุลครอบครัว ชื่อ-สกุลผู้เรียน สำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ระดับและประเภทการจัดการศึกษา แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานร่วมกันกำหนด ความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พร้อมทั้งให้แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิมต้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ยังอยู่ในการศึกษาภาคบังคับ

๒) กรณีผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างตนเองหรือจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้นำหลักฐานการเรียนรู้เดิมเท่าที่มีและชื่อ-สกุลครอบครัว ชื่อ-สกุลผู้เรียน สำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ระดับและประเภท การจัดการศึกษา แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานร่วมกันกำหนดความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัด

การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ มาประกอบการขออนุญาต เพื่อใช้ในการประเมินเทียบโอน ภายหลังการได้รับอนุญาตต่อไป

๓) กรณีผู้จัดการศึกษามีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ต้องผ่านการประเมินความรู้ ความสามารถ หรือประสบการณ์การจัดการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประทับตราลงรับแบบคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว ทั้งนี้ให้ถือว่าเป็นการเริ่มนับระยะเวลาการขออนุญาตจัดการศึกษา และควรคำนึงถึงการแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาภายในสามสิบวัน

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ดำเนินการดังนี้

๑) ตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้อง ของคำขออนุญาตจัดการศึกษา

๒) เสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาสั่งการ

๓) ประสานงานกับกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อนำเสนอ คำขออนุญาตจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาโดยเร็ว รวมทั้งขออนุมัติงบประมาณสนับสนุน ค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว) เสนอสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรงบประมาณต่อไป

๔) แจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาต จัดการศึกษาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รับคำขออนุญาตจัดการศึกษา

ขั้นตอนที่ ๔ การพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ อนุญาต หรือไม่อนุญาต จัด การศึกษา ในกรณีที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาไม่อนุญาตให้จัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาต้องแจ้งเหตุผล และแนะนำให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวทราบภายใน เวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขออนุญาตและเอกสารหลักฐานครบถ้วน

ในกรณีผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาไม่ว่า ทั้งหมดหรือบางส่วน อาจทำหนังสือขอทบทวนมติของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว โดยให้ยื่นต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิของผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่จะฟ้องคดี ต่อศาลปกครอง ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำทะเบียนผู้เรียนสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว

ทะเบียนผู้เรียนเป็นเอกสารควบคุมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขึ้น เพื่อการควบคุม ตรวจสอบ สถานภาพการเป็นผู้เรียนของบุคคลว่าเกิดขึ้นและสิ้นสุดเมื่อใด

๑) การจัดทำทะเบียนผู้เรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจัดทำ ทะเบียนผู้เรียน โดยใช้แบบพิมพ์ที่จัดจำหน่ายโดยองค์การค้ำของ สกสศ. การกรอกเอกสารให้ดำเนินการตาม คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการใช้ทะเบียนผู้เรียนสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว (รายละเอียดในเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับการจัดการศึกษา โดยครอบครัว)

๒) การออกเลขประจำตัวผู้เรียน สำหรับการศึกษาโดยครอบครัว เลขที่ออกให้แก่ผู้เรียนคนใดในทะเบียนผู้เรียน ถือเป็นเลขประจำตัวของผู้เรียนคนนั้น สำหรับการออกแบบบัตรประจำตัวผู้เรียนจากการศึกษาโดยครอบครัว ให้อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นๆ

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

๑. แนวทางการเขียนแผนการจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้เปิดให้การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถปรับใช้หลักสูตรได้ตามความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกันในระดับชาติ ทั้งนี้เป็นไปตาม “หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ” ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวเป็นการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอยู่ในกลุ่มที่เป็นการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย ที่มีแนวคิด ปรัชญา จุดมุ่งหมายที่ต่างไปจากการศึกษาในระบบ ต้องการการศึกษาแบบก้าวหน้า การศึกษาทางเลือก รวมทั้งเป็นการศึกษาที่ตอบสนองต่อผู้เรียนตามความแตกต่างรายบุคคล แผนการจัดการศึกษาของครอบครัวจึงสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ได้ อันส่งผลต่อแนวปฏิบัติการเขียนแผนในแต่ละองค์ประกอบสำคัญของแผน ดังนี้

๒. แนวทางการเขียนแผนหัวข้อจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทาง เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในส่วนจุดมุ่งหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะครอบครัวควรยึดตามหลักสูตรแกนกลางเป็นเบื้องต้น แล้วสามารถปรับใช้เพิ่มเติมให้สอดคล้องตรงตามปรัชญาความเชื่อทางการศึกษาของครอบครัวยิ่งขึ้นได้

จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาตามที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางฯ

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ๒. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
 ๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
 ๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 ๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจ ความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย	๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง	๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย	๘. มีจิตสาธารณะ

๓. แนวทางการเขียนแผนตามสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหาความรู้ เป็นองค์ความรู้ ทักษะ และค่านิยม ที่ผู้เรียนควรได้รับการเรียนรู้ เพื่อจะช่วยนำพาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด **ครอบครัวสามารถจัดการเรียนรู้ตาม ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางฯ หรืออาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ได้ตามความเหมาะสมซึ่งในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ให้แสดง เป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวัง เชื่อมโยงกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะสำคัญที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร**

แกนกลาง ๆ พร้อมทั้งให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะ ธรรมชาติการเรียนรู้ ความถนัดความสนใจ และ ศักยภาพของตัวผู้เรียน โดยสามารถที่จะจัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้นก็ได้ เป้าหมาย คุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวังในแต่ละกลุ่มประสบการณ์นี้ สามารถปรับและพัฒนาให้มีความเหมาะสมใน ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้

ทั้งนี้ มีข้อที่ควรทำความเข้าใจเพิ่มเติมในการจัดการศึกษาเป็นรายบุคคลตามหลักพหุปัญญา คือผู้เรียนบางคนความสามารถที่เป็นจุดเด่นอาจไปได้เร็วกว่าเกณฑ์ปกติ ส่วนเรื่องที่ไม่ถนัดอาจต้องการ เวลาในการพัฒนามากกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งเป็นเรื่องตามธรรมชาติ ส่วนที่โดดเด่นเห็นชัดหรือเริ่มมี แนวโน้มจึงควรพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ส่วนที่ไม่ถนัดเป็นจุดอ่อนควรวางแผนทางเสริมให้มีความ สมดุลยิ่งขึ้น พร้อมทั้งควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับมาตรฐานทักษะกระบวนการ (Performance Standard) อย่างมีความยืดหยุ่นได้ในมาตรฐานเนื้อหา (Content Standard) ตลอดจนมีการยืดหยุ่นใน การกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการวัดประเมินผลไว้ในบางกลุ่มประสบการณ์ สำหรับผู้เรียนที่มีความจำเป็น มีลักษณะหรือความต้องการพิเศษต่างจากผู้เรียนทั่วไป

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๑. แนวทาง/วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน เนื่องจากการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้บรรลุตาม เป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวัง ซึ่งเชื่อมโยงกับความรู้ สมรรถนะ ทักษะ และคุณลักษณะสำคัญที่ระบุ ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบคลุมปรับใช้ ให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะธรรมชาติการเรียนรู้ ความถนัดความสนใจ และศักยภาพของตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดแก่เยาวชนทุกคนใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งสำคัญที่มีผลอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของการวัดและประเมินผล ได้แก่ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ควรให้ความสำคัญต่อการประเมินตามสภาพจริงด้วย วิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุยและใช้คำถาม การสังเกต การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมิน การปฏิบัติ การตรวจการบ้าน การแสดงออกในการปฏิบัติงาน การแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ การประเมิน ด้วยแฟ้มสะสมผลงาน แบบทดสอบ การประเมินตนเอง ฯลฯ ทั้งนี้ครอบคลุมหรือผู้จัดการศึกษาโดย ครอบครัวยังต้องร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือ และร่องรอย หลักฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของผู้เรียนตลอดเวลา ที่จัดกิจกรรม เพื่อให้การวัดและประเมินผลเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

๑) เพื่อพัฒนาผู้เรียน (Assessment For Learning) ควรมีการดำเนินการเป็นระยะ ๆ

อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่อง
อย่างต่อเนื่อง

การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนนั้นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเพื่อการปรับปรุง พัฒนา และ
แก้ปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งหวังผลในด้านการบรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้หรือ มาตรฐาน
การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ครูครบครันและผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน โดยลักษณะการประเมินที่เป็น
หัวใจ ของการประเมินเพื่อการเรียนรู้ คือ การประเมินผลระหว่างเรียน (formative assessment) ร่วมกับ
การให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ซึ่งมียุทธวิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน หลากหลาย ครูครบครันต้อง
เลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ใช้หลักการมีส่วนร่วมและสิ่งที่เป็นพลังขับเคลื่อนการเรียนรู้ของผู้เรียน
ได้ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการ
ประเมิน ดังนั้นการกระบวนการประเมินควรเน้นการประเมินตาม สภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งมี
วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การรายงานตนเอง การสอบถาม
หรือบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ข้อสอบที่เน้นปฏิบัติจริง การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน โดยการประเมิน
จากสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง

๒) เพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อ
เรียนจบหน่วยการเรียน จบรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือกลุ่มประสบการณ์ นั้น เพื่อตัดสินให้คะแนน
หรือให้ระดับผลการเรียนให้การรับรองความรู้ ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการ
เลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตร หรือไม่ผู้เรียนมีการพัฒนาอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
หรือไม่และใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง การเรียนรู้ต่อไปในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาส
ผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์
ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

นอกจากนี้ในการวัดและประเมินผลจะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของผู้เรียน เช่น ผู้เรียน
ที่มีความพิการอาจต้องมีการปรับการประเมินผลที่เอื้อต่อสภาพผู้เรียนทั้งวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ หรือ กลุ่ม
ผู้เรียนที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน เช่น เน้นด้านอาชีพ นาฏศิลป์ พลศึกษา ฯลฯ อาจ กำหนดสัดส่วนน้ำหนัก
คะแนนและวิธีการประเมินที่ให้ความสำคัญแก่ทักษะปฏิบัติ

ครูครบครันหรือผู้จัดการศึกษาโดยครูครบครันดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลัก
เกณฑ์และวิธีการดังกล่าวตลอดจนจัดทำรายงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการ
จัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากำหนด
อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านการวัดและประเมินผลต้องแจ้งให้ครูครบครันจัดให้มีการเรียนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน และจัด
ให้มีการประเมินผลใหม่ ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด

๒. การตัดสินผลการเรียน

ครูครบครันหรือผู้จัดการศึกษาตัดสินผลการเรียนตามเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน สาระการ

เรียนรู้ หรือกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ การคิดวิเคราะห์ และเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาที่กำหนดควรคำนึงถึงการประเมินเพื่อพัฒนา ผู้เรียนเป็นหลัก (Formative Assessment) และมีการประเมินเพื่อตัดสิน (Summative Assessment) ในระยะเวลาที่เหมาะสม มีการเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยสามารถเลือกตัดสินผลเป็นรายภาค รายปี หรือเป็นช่วงชั้น

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ครอบครั้วหรือผู้จัดการศึกษา ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้

๑) เวลาเรียน : ยึดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาของครอบครัว โดยมีร่องรอยหลักฐานที่ผู้เรียนได้เรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากพอที่จะนำมาใช้ตัดสินผลการเรียนได้

๒) คุณภาพผู้เรียน : ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพที่สอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครั้ว / ผู้จัดการศึกษาปรับใช้

๓) มิติของการประเมิน : ผู้เรียนได้รับการประเมินและตัดสินผลการเรียนครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ความคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและครอบครั้วหรือผู้จัดการศึกษาร่วมกันกำหนด

กรณีผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted) และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอื่น ๆ ให้สามารถขอรับการประเมินในการผ่านชั้นปี ช่วงชั้น หรือระดับการศึกษา จากการปรับระยะเวลาในการเรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้

๓. การให้ระดับผลการเรียน

การให้ระดับผลการเรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้ หรือกลุ่มประสบการณ์ ครอบครั้ว / ผู้จัดการศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพ เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน ตามความเหมาะสม หากครอบครั้ว/ผู้จัดการศึกษาเลือกการให้ระดับผลการเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งต้องเลือกตลอดระดับการศึกษาสำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ควรให้ระดับผลการเรียนเป็นระบบตัวเลข ๘ ระดับ เพื่อประโยชน์ในการเทียบเคียงสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนี้

ตารางที่ ๕ ระบบการให้ระดับผลการเรียน

ระบบตัวเลข	ระบบตัวอักษร	ระบบร้อยละ	ระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน		
			๕ ระดับ	๔ ระดับ	๒ ระดับ
๔	A	๘๐-๑๐๐	ดีเยี่ยม	ดีเยี่ยม	ผ่าน
๓.๕	B+	๗๕-๗๙	ดี	ดี	
๓	B	๗๐-๗๔			
๒.๕	C+	๖๕-๖๙	พอใช้		
๒	C	๖๐-๖๔			
๑.๕	D+	๕๕-๕๙	ผ่าน	ผ่าน	

๑	D	๕๐-๕๔			
๐	F	๐-๔๙	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน	ไม่ผ่าน

ตัวอย่าง ครอบครัวก. จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเลือกใช้ระดับคุณภาพในการให้ระดับ ผลการเรียนรู้ ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน การที่จะให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียนใดนั้น ให้เทียบเคียงกับข้อมูลสารสนเทศของผลการประเมิน ดังนี้

ผู้เรียนมีผลการประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปให้ได้รับผลการเรียนในระดับ ดีเยี่ยม
 ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ ๖๕ - ๗๙ ให้ได้รับผลการเรียนในระดับ ดี
 ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ ๕๐ - ๖๔ ให้ได้รับผลการเรียนในระดับ ผ่าน
 ผู้เรียนมีผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ให้ได้รับผลการเรียนในระดับ ปรับปรุง

ทำนองเดียวกับ หากเลือกใช้ระดับคุณภาพอื่นๆ ครอบครัวยสามารถทำได้โดยเทียบเคียงข้อมูลสารสนเทศของการประเมินตามตารางที่ ๕

๔. เกณฑ์การจบการศึกษา

การจัดการศึกษาโดยครอบครัวยมีความแตกต่างทั้งวัตถุประสงค์ รูปแบบ วิธีการในการจัดการศึกษา ที่มุ่งสนองจุดเน้นและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษาควรครอบคลุมสิ่งสำคัญ ดังต่อไปนี้

ระดับประถมศึกษา

ผู้เรียนต้องบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัวยปรับใช้ตามเกณฑ์ที่ครอบครัวย/ผู้จัดการศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนด ดังนี้

๑) ผู้เรียนมีผลการประเมินตามสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ในระดับผ่านขึ้นไป **ควรให้ระดับผลการเรียนเป็นระบบตัวเลข ๘ ระดับ**

๒) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับผ่านขึ้นไป

๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับผ่านขึ้นไป

๔) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

เป็นการจบการศึกษาภาคบังคับ และการจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนต้องบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัวยปรับใช้ตามเกณฑ์ที่ครอบครัวย/ผู้จัดการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันกำหนด ดังนี้

๑) ผู้เรียนมีผลการประเมินตามสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ ในระดับผ่านขึ้นไป **ควรให้ระดับผลการเรียนเป็นระบบตัวเลข ๘ ระดับ**

● ๒) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนอยู่ในระดับผ่านขึ้นไป

๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับผ่านขึ้นไป

๔) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน

ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๔ ด้าน

๑) ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน

๒) ระดับผลการเรียน กำหนดคุณภาพเป็น ๑-๓ ดังนี้

๓ หมายถึง ผลการประเมินพัฒนาการดี

๒ หมายถึง ผลการประเมินพัฒนาการพอใช้

๑ หมายถึง ผลการประเมินพัฒนาการปรับปรุง

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้งานได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

การคิดค่าเฉลี่ยและร้อยละ พัฒนาการปฐมวัย

1. ค่าเฉลี่ย = คะแนนรวมที่ได้แต่ละด้าน / จำนวนข้อแต่ละด้าน

2. ค่าร้อยละ = $\frac{\text{คะแนนรวมที่ได้แต่ละด้าน}}{\text{คะแนนเต็มแต่ละด้าน}} * 100$

ภาคผนวก

แบบยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ระดับ.....สพป.เชียงราย เขต 4

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.เชียงราย เขต 4

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว).....อายุ.....ปี

เลขประจำตัวประชาชน.....อาชีพ.....

ที่อยู่ปรากฏตามทะเบียนบ้านเลขที่.....ถนน.....

ซอย.....ตำบล / แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....E-mail:.....

ถิ่นที่พักอาศัยเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน บ้านเลขที่.....ถนน.....

ซอย.....ตำบล / แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail:.....

บ้านเรียนที่เป็นเครือข่าย.....

มีความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.เชียงราย เขต 4

ให้แก่

ด.ช., ด.ญ.อายุ.....ปี

เลขประจำตัวประชาชน.....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....ศาสนา.....

เกี่ยวข้องเป็น.....ในระดับก่อนประถมศึกษา/ประถมศึกษา /มัธยมศึกษาตอนต้น ประเภทสามัญศึกษา

ตั้งแต่ปีการศึกษา.....เป็นต้นไป

โดยมีผู้จัดการศึกษาคือ

นาย, นาง, นางสาวอายุ.....ปี

เลขประจำตัวประชาชน.....สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....ศาสนา.....

วุฒิการศึกษา.....สถาบัน.....ปี พ.ศ.....
อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ซอย.....
ตำบล / แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
สถานที่จัดการศึกษา เลขที่.....ถนน.....ซอย.....
ตำบล / แขวง.....อำเภอ / เขต.....จังหวัด.....
โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....
โทรสาร.....E-mail:.....

-2-

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้ว ดังนี้

- สำเนา หรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัว, ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- สำเนา หรือภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของครอบครัว, ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- สำเนา หรือภาพถ่าย สูติบัตรของผู้เรียน
- สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้เรียน
- ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- แผนการจัดการศึกษา (รายปี)
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นความประสงค์
(.....)

รูปถ่าย
นักเรียน

แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เขียนที่
วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว) เลขประจำตัวประชาชน
อายุ.....ปี ศาสนา.....วุฒิการศึกษา..... สถาบัน.....
อาชีพ ที่อยู่ที่ปรากฏตามทะเบียนบ้าน
.....
ถิ่นที่พำอาศัยเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน

มีความประสงค์ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้แก่

ด.ช., ด.ญ., นาย, นางสาว เลขประจำตัวประชาชน
ศาสนา.....เกี่ยวข้องกับ ในระดับการศึกษา ชั้น..... ตั้งแต่ปีการศึกษา เป็นต้นไป

ผู้จัดการศึกษาคือ

นาย, นาง, นางสาว เลขประจำตัวประชาชน
อายุ.....ปี วุฒิการศึกษา สถาบัน
อยู่บ้านเลขที่ ถนน ซอย ตำบล/แขวง
อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
สถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา เลขที่ ถนน ซอย ตำบล/แขวง
อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์..... E-mail.....

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้วด้วยแล้ว ดังนี้

- 1. สำเนาหรือภาพถ่าย ทะเบียนบ้านของครอบครัว และผู้เรียน
- 2. ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- 3. สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- 4. แผนการจัดการศึกษา
- 5. สำเนาหรือภาพถ่ายสูติบัตรของผู้เรียน

6. สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้เรียน
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

ตารางสรุปผลการเรียนบ้านเรียน.....
ของ.....ชั้น.....ปีการศึกษา.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ กลุ่มประสบการณ์	คะแนน		ค่าเฉลี่ย ร้อยละ	น้ำหนัก หน่วยกิต	ระดับ ผลการเรียน
	เต็ม	ได้			
สาระหลัก					
ภาษาไทย					
คณิตศาสตร์					
วิทยาศาสตร์					
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม					
สุขศึกษา และพลศึกษา					
ศิลปะ					
การงานอาชีพและเทคโนโลยี					
ภาษาต่างประเทศ					
วิชาเพิ่มเติม (ถ้ามี)					

ตารางสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	น้ำหนักหน่วยกิต	ผลการประเมิน
1.....		
2.....		
3.....		

ตารางสรุปผลการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

กิจกรรม	ผลการประเมิน
การอ่าน	
การคิดวิเคราะห์	
การเขียน	

ตารางสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กิจกรรม	ผลการประเมิน
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	

ชื่อสัตย์ สุจริต	
มีวินัย	
ใฝ่เรียนรู้	
อยู่อย่างพอเพียง	
มุ่งมั่นในการทำงาน	
รักความเป็นไทย	
มีจิตสาธารณะ	

